PLANINARSKI SAVEZ FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
MOUNTAINEERING UNION OF FEDERATION BOSNIA AND HERZEGOVINA

Franca Lehara 9, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina; Tel: +387 (0) 33 5556 85, e-mail: psfbih1@gmail.com

PRAVILNIK

O ŠKLOVANJU MARKACISTA

PLANINARSKOG SAVEZA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 582/12/2025

11. OKTOBAR, 2025.

Na osnovu člana 32. Statuta Planinarskog saveza Federacije Bosne i Hercegovine, Upravni odbor na svom zasjedanju dana 19.03.2022. godine donosi:

P R A V I L N I K
O ŠKOLOVANJU MARKACISTA PLANINARSKOG SAVEZA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

OPĆI DIO

Član 1.

Ovaj Pravilnik uređuje uslove, način organizovanja i provođenja obuke za planiranje, projektovanje, označavanje i održavanje planinarskih i pješačkih staza, polaganje ispita za zvanje markacista, sticanje zvanja iz oblasti markiranja planinarskih staza, kao i prava i obaveze polaznika i realizatora obuke.

Član 2.

Obuku organizuje Komisija za planinarske staze Planinarskog saveza Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu KPS PSFBiH), prema Godišnjem kalendaru stručnog osposobljavanja i usavršavanja planinara članova Planinarskog saveza Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu PSFBiH). Organizator KPS PSFBiH, priprema godišnji plan održavanja obuke vodeći računa o potrebama u pojedinim regijama, a rukovodeći se podacima iz Registra (staza i markacista), kao i prema zahtjevima članica PSFBIH.

KPS PSFBiH organizuje i provodi obuku na osnovu važećih Programa obuke za markiranje i po važećem Pravilniku o označavanju planinarskih staza PSFBiH koji je usvojio Upravni odbor PSFBiH.
KPS PSFBiH imenuje voditelja obuke, kao i predavače za teorijsku te praktičnu obuku.
Organizator obuke brine o osiguranju svih uslova za uspješno provođenje obuke, kao što su termini i mjesta održavanja teorijskog i praktičnog dijela nastave te smještaja, prehrane i ispunjavanja drugih potrebnih uslova. Pri tome sarađuje s planinarskim društvom – domaćinom obuke i institucijama za interesiranim za planinarske staze na čijem području se održava obuka.

Voditelj obuke, u saradnji sa KPS PSFBiH brine o stručnom dijelu provođenja obuke. To podrazumijeva izbor saradnika, administrativnu pripremu (pozivi, prijave, diplome, iskaznice i dr.), pripremu nastavnog materijala i tehnike za provođenje teorijskog i praktičnog dijela nastave, unos podataka u Registar planinarskih staza i markacista (u daljnjem tekstu Registar), informacije o održanoj obuci i sl.

U izvođenju programa obuke u svojstvu asistenata ili demonstratora, a na poziv voditelja obuke i pod njegovim nadzorom, mogu sudjelovati markacisti i druge stručne osobe.

Član 3.

Pravilnik Komisije za planinarske staze Planinarskog saveza Federacije Bosne i Hercegovine propisuje sljedeća zvanja u oblasti planiranja, projektovanja i markiranja planinarskih i pješačkih staza u Federaciji Bosne i Hercegovine:

(1) **Markacist** je zvanje za planinare koji su završili obuku za markiranje i posjeduju dozvolu za markaciste.

Markacisti učestvuju u obilježavanju (markiranju) i održavanju planinarskih staza prema projektima koje odobri PS FBiH i planinarsko društvo (u daljnjem tekstu: PD) te vode timove koji obilježavaju i održavaju planinarske / pješačke staze u PD u kojem su članovi.

(2) **Markacist voditelj** je stručno zvanje koje markacisti stiču nakon najmanje 2 (dvije) godine od završene obuke za markaciste, a nakon učestvovanja u barem 5 (pet) markacijskih akcija u koje se ubrajaju i one prije završene obuke za markaciste.

Markacist voditelj projektuje planinarske / pješačke staze u PD i učestvuje u praktičnoj obuci markacista.

(3) **Markacist instructor** je stručno zvanje koje stiču markacisti voditelji kroz osposobljavanje za obavljanje stručnih poslova u planinarstvu, koji je kvalifikovan za organizovanje poslova markiranja i provođenje teorijske i praktične obuke iz markiranja.

Markacist instructor treba biti u zvanju markacist voditelj najmanje 3 (tri) godine. Osim toga potrebno je da je učestvovao u najmanje 3 (tri) obuke marakacista u organizaciji KPS PSFBiH kao kandidat za markacist instruktora i to kao demonstrator i teoretski predavač; da ima preporuku instruktora, voditelja obuke sa kojim je izvodio obuku; da je aktivno učestvovao u organizovanju markiranja kao markacist voditelj (dokaz izvještaji društava ili lični izvještaj ovjeren od društva); da nije mlađi od 21 godine; da je pratio novine koje se donose vezano za markacijske aktivnosti.

Markacist voditelj može postati markacist instructor ukoliko je stručno osposobljen prema program koji određuje KPS PSFBiH, koja određuje voditelje školovanja (mentore) za obuku markacista instruktora iz redova postojećih instruktora.

Markacist instructor predlaže, planira, organizuje i provodi stručno školovanje markacista. Predlaže unapređenje stručnog osposobljavanja i usavršavanja markacista uvođenjem savremenijih tehnika i metoda rada i razvija nove programe osnovnog i dodatnog obrazovanja markacista.

Markacist instructor stalno razvija svoje sposobnosti i proširuje svoja stručna znanja.

KPS PSFBiH vodi evidenciju markacista, markacista voditelja i markacista instruktora, na nivou PS FBiH.

USLOVI I PRIJAVE UČESNIKA

Član 4.

Za pohađanje planinarske obuke iz markiranja, kandidat mora ispunjavati sljedeće uslove:

(1) Da je član PD koje je član PSFBiH

(2) Da je fizički i psihički zdrav.

(3) Da je navršio 16 godina, uz pismenu saglasnost roditelja

(ako je mlađi od 18 godina).

(4) Spremnost da dobrovoljno u okviru svog slobodnog vremena obavlja poslove vezane za obilježavanje i uređivanje planinarskih staza.

Organizator može odrediti dodatne uslove za upis polaznika. Prednost pri upisu imaju polaznici sa završenom planinarskom školom. U slučaju popunjenosti kapaciteta organizator može odrediti i dodatni kriterij ili obustaviti nastavak upisa. Ovaj kriterij se dokazuje opisom u prijavnom obrascu za obuku koji je sastavni dio poziva na obuku.

Član 5.

Kandidat obuke prati pozive na obuke i obavještenja na web stranici PSFBiH ili PD i podnosi pisanu prijavu, koja sadrži:

(1) ime prezime kandidata

(2) datum i mjesto rođenja

(3) adresu stalnog boravka i kontakt broj telefona

(4) e-mail adresu

(5) naziv PD i broj članske karte PSFBiH

(6) saglasnost PD za učešće u obuci

Organizator obuke garantuje privatnost datih i dostavljenih ličnih podataka.

Prijave na poziv na obuku prikupljaju se elektronskim putem.

Kandidat obuke, uz obavještenje da je njegova prijava za obuku prihvaćena, dobija pisani materijal za obuku u elektronskom obliku.

PROGRAM OBUKE

Član 6.

Obuka se izvodi u trajanju od najmanje 2 (dva) dana na prostoru koji osigura organizator KPS PSFBiH.
Prema potrebi, teorijski dio nastave može se po potrebi provoditi i tehnologijama učenja na daljinu. Učenje na daljinu provodi se na način da su polaznici obuke u direktnoj vezi s predavačem, istovremeno prisustvuju predavanjima ili da polaznici za učenje koriste prethodno snimljene i dostavljene nastavne sadržaje, informacije i uputstva iz kojih sami uče, a koje im dostavi organizator obuke.

Praktični dio nastave provodi se na prikladnim planinarskim stazama u pravilu na terenima područja za koje se obuka primarno održava.

Organizator obuke vodi evidenciju učesnika i njihovog prisustva teorijskoj i praktičnoj obuci.

PLAN OBUKE ZA ZVANJE MARKACIST:

R.br.	Naziv teme:	Minute
	Planinarske staze • historijski pregled markiranja u svijetu i kod nas	

1.	• definicije • korištenje staza • kategorizacija staza	30
2.	**Postupak otvaranja planinaskih staza** • značenje staza • postojeće i nove staza • postupak provođenja otvaranja novih planinarskih staza • katastar planinarskih i pješačkih staza • dokumentacija o izgradnji i održavanju staza	30
3.	**Označavanje planinskih staza** • osnovne oznake • posebne oznake • dodatne oznake • zimske oznake • šumske oznake	60
4.	**Planinarske obilaznice / transverzale** • definicija obilaznice/ transverzale • vrste obilaznica/ transverzale • kontrolne tačke • uslovi obilaska • osnivanje obilaznice/transverzale • održavanje obilaznice/transverzale • dnevnik obilaznice/transverzale • planinarski pohodi • poučne staze	30
5.	**Zaštita prirodne i kulturne baštine prilikom trasiranja, izgradnje i korištenja planinarskih staza** • prirodni uslovi, zaštićena prirodna dobra, vrijednosti i rijetkosti, prirodna raznolikost • tlo • oblici predjela (prirodni, kulturni, urbani) • karakteristike visinskih pojaseva i mogućnosti kretanja • uticaj hodanja na podlogu	15
6.	**Tehnika markiranja uređenja staza** • svrha označavanja • izrada oznaka • pravilno postavljanje planinarskih markacija (teorija i praksa) • boje i pismo • alati i materijali za označavanje i održavanje	60
7.	**Tehnika markiranja (nastavak)** • lična zaštitna oprema • izrada i postavljanje usmjeravajućih tabli i putokaza • opremanje kontrolnih tačaka (upisna knjiga, pečat, kutija) • dnevnik markiranja • optimalan sastav tima za markiranje	45

	• održavanje planinarskih i pješačkih staza	
8.	**Dokumentacija o izgradnji i održavanju planinarskih staza** • važnost dokumentacije • zbirke dokumenata (projektna dokumentacija, baze podataka, dokumentacija o organizacijskoj aktivnosti, dokumentacija o korištenju, posjetama i nadzoru • upitnici za registraciju planinarskih i pješačkih staza	15
9.	**Organizovanje akcije projektovanja, izgradnje, označavanja i održavanja planinarskih i pješačkih staza** • uvod u važeći Pravilnik o označavanju planinarski staza PSFBiH • planiranje, projektovanje i izgradnja staza • označavanje planinarskih i pješačkih staza • planiranje akcije, način izrade i sadržaj plana • upoznavanje s projektom i izviđanje terena • odabir ljudi, formiranje timova • planiranje i nabavka materijalno-tehničkih sredstava i opreme za rad • organiziranje smještaja, prijevoza, hrane formiranje dokumentacije (plan rada, izvještaj...)	60
10.	**Upoznavanje s katastrom – mrežom planinarskih staza PSFBiH, novim trendovima u označavanju planinarskih staza i našim iskustvima** • katastar planinarskih i pješačkih staza • novi trendovi u označavanju planinarskih i pješačkih staza • naša iskustva	30
11.	**Rad s GPS – uređajem, snimanje tragova/trekova i obrada** • vrste GPS uređaja • način snimanja tragova/trekova • postupak prijenosa i preuzimanja tragova/trekova • korištenje tragova/trekova u praksi • upoznavanje s programima za obradu tragova/trekova • vrste karata – podloge za tragove/trekova • obrada tragova/trekova (korekcije, skraćivanje putanje...) • profil staze	60
12.	**Elektronske markacije** • obilježja markiranja i izrade e-traga/treka planinarskog puta • orijentacija pri kretanju korištenjem e-traga/treka • način održavanja planinarskog puta kod korištenja e-traga/treka	15
13.	**Markacijska dokumentacija** • pregled registriranih markiranih staza • podaci o markiranoj stazi • pregled natpisa, putokaznih ploča i lokacija • pregled markacijskih akcija • izvještaj s markacijske akcije godišnji markacistički izvještaj	20
	Provjera znanja *Provodi se pisanim testom neposredno nakon teorijskogdijela obuke ili prije praktičnog dijela obuke. Odluku donosi Voditel j tečaja i o tome*	45

	polaznike obavještava prije tečaja	
	Ukupno sati teorijske obuke:	8 h
	Praktični rad na terenu	Min.5 h

ISPIT

Član 7.

Na kraju teorijskog dijela obuke polaže se ispit koji se sastoji od pismenog testa. Pisana provjera znanja može se provesti i prije praktičnog dijela obuke. Odluku donosi voditelj i o tome obavještava polaznike. Ako se nastava izvodi po modelu nastave na daljinu pisana provjera znanja provodi se prije početka praktičnog dijela obuke.

Pitanja za test sastavlja ispitna komisija, a odobrava KPS PSFBiH. Ispit organizuje i provodi voditelj obuke sa saradnicima. Test se polaže pred ispitnom komisijom koju čine: instruktori i demonstratori na obuci.

Na kraju praktičnog dijela obuke ocjenjuje se provođenje usvojenih znanja i vještina na terenu.

U slučaju kada zbog opravdanih razloga polaznik nije mogao učestvovati na cjelokupnom teorijskom i praktičnom dijelu obuke, upućuje ga se da preostali dio programa realizira i školovanje dovrši na nekom od idućih obuka, bez novčane nadoknade. U posebnim slučajevima može se organizovati ispit za više polaznika koji nisu pristupili ispitu, o čemu odluku donosi KPS PSFBiH. Svi polaznici obuke unose se u jedinstveni javno dostupni Registar o markacistima uz dodjelu odgovarajućeg statusa.

Član 8.

Svaki polaznik koji uspješno završi obuku, stekne jedno od zvanja, dobija certifikat o završenoj obuci koju izdaje KPS PSFBiH i člansku kartu markaciste.

Član 9.

Kompletna dokumentacija sa obuke trajno se čuva u fizičkom i elektronskom obliku u arhivi KPS PS FBiH.

PRAVA I OBAVEZE

Član 10.

Polaznici obuke su dužni da učestvuju na svim teorijskim predavanjima i praktičnoj obuci, da polože ispit i da se ponašaju u skladu sa principima planinarske etike.

Po završetku obuke, dužni su da učestvuju u akcijama označavanja planinarskih i pješačkih staza, koje organizuje PD čiji je polaznik član, da u svom radu poštuju važeći Pravilnik o planiranju,

projektovanju i označavanju planinarskih i pješačkih staza, te na taj način doprinesu očuvanju prirode i ujednačavanju kriterija za označavanje planinarskih terena u FBiH.

Član 11.

Instruktori i demonstratori na obuci dužni su se pridržavati ovog Pravilnika tokom obuke i dužni su se ponašati u skladu s principima planinarske etike.

Voditelj obuke, nakon završenog teorijskog i praktičnog dijela i završnog testa, dužan je napisati izvještaj o provedenoj obuci i dostaviti ga KPS PSFBiH zbog izdavanja certifikata.

Instruktori i demonstratori na obuci imaju pravo na naknadu svih troškova prijevoza, smještaja i ishrane tokom obuke. Troškovi izvođača obuke pokrivaju se sredstvima prikupljenim od kotizacije učesnika i sredstvima koja osigurava organizator obuke, KPS PSFBiH.

Član 12.

Markacist može izgubiti stečeni status ako ne ispunjava obaveze propisane članovima 10 i 11. ili ako postupa suprotno odredbama ovog Pravilnika. Postupak oduzimanja statusa markacist, markacist voditelj i markacist instructor provodi KPS u skladu sa pravnim aktima PS FBiH.

Svako kršenje ovog Pravilnika i drugih važećih pravila tokom organizacije i realizacije obuke, od strane organizatora, instruktora i demonstratora obuke kao i učesnika (kandidata) obuke, povlači za sobom sankcije na osnovu pravnih akata PS FBiH.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 13.

Svi akti KPS PSFBiH moraju biti usklađeni s ovim Pravilnikom.

Član 14.

KPS PSFBiH daje tumačenje značenja pojedinačnih odredbi ovog Pravilnika, a konačno tumačenje daje Upravni odbor Planinarskog saveza Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 15.

Izmjene i dopune Pravilnika vrše se na način i po postupku predviđenom za njegovo donošenje. Izmjene Programa obuke predlaže KPS, a usvaja Upravni odbor Planinarskog saveza Federacije Bosne i Hercegovine

Član 16.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja i objavljivanja na službenoj web stranici Planinarskog saveza FBiH.

Predsjednik PS FBiH